

BUDGET 2023
plan 2024-2025

Region Kronoberg

Beslutad 2022-11-30

Innehållsförteckning

POLITISKT FÖRORD..... Fel! Bokmärket är inte definierat.

Ett gott liv i ett livskraftigt län.....3

Hälso- och sjukvård samt tandvård6

NÄRMARE KRONOBERGAREN – utvecklingsstrategi för hälso- och sjukvården 9

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter 12

Mål och mätetal 14

Kollektivtrafik15

TRAFIKFÖRSÖRJNINGSPROGRAM 16

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter 17

Mål och mätetal 18

Regional utveckling20

GRÖNA KRONOBERG - Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi 21

Uppdrag/prioriterade aktiviteter 21

Mål och mätetal 23

Kultur25

KULTURPLAN KRONOBERG Fel! Bokmärket är inte definierat.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter 26

Mål och mätetal 26

Medarbetare29

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter 30

Mål och mätetal 31

Ekonomi.....33

En hållbar ekonomi Fel! Bokmärket är inte definierat.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING 33

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter 33

Mål och mätetal 34

Finansiering och resultatbudget 35

Driftsramar per nämnd 38

Kapiteringsersättning till vårdval och barntandvård 40

Investeringsram 41

Hållbar utveckling i Region Kronoberg.....44

Uppdrag 46

BILAGOR 47

KRONOBERG – SMÅLÄNSK KLURIGHET, NYTÄNKANDE OCH HANDLINGSKRAFT

De senaste åren har våra budgetar och årsberättelser präglats av pandemin. Denna budget präglas av åtgärder för att återhämta oss efter pandemin, men också en oro för hur det fruktansvärda som just nu händer i Ukraina ska påverka oss.

2022 är ett år där återhämtningen efter pandemin påbörjas, men vi inser nog alla att det kommer att fortsätta även in på 2023. Mycket vård och behandling är uppskjuten men den kanske största utmaningen 2023 är kollektivtrafiken.

Vi har tappat många resenärer under pandemin, det innebär stora förluster av biljettintäkter för oss, samtidigt som våra kostnader ökar snabbt på grund av stigande bränslepriser. Detta i en tid då vi har planerat för stora investeringar i bussar och tåg. Men glädjande kan vi ändå se att antalet resenärer börjar stiga, om än inte till de nivåer vi önskar.

När det gäller kulturen är vi övertygade om att nu när restriktionerna släpper, kommer besökarna att återkomma. Det finns ett sug efter att få uppleva kulturens alla yttringar fysiskt på plats, vilket vi nu åter kan erbjuda.

2023 kommer bli året då vi på allvar kommer att märka att vi har påbörjat resan mot den Nära Vården. Under flera år har vi pratat, planerat, testat och upphandlat. Nu finns grunderna på plats och vi ser fram emot att verksamheten på allvar kan vara med och påverka framtidens utveckling. Det är våra medarbetare som nu måste bli delaktiga och förändra verksamheten. Det kommer att ske med många små steg, men tillsammans kommer snabbt framåt.

En av förutsättningarna för att klara av framtidens vård, är att vi kan erbjuda ändamålsenliga lokaler och fastigheter. Vi har under 2022 tagit beslut om nytt sjukhus i Råppe och en ny sjukhusbyggnad i Ljungby. Under 2023 kommer detaljer om innehåll och verksamhet i byggnaderna att mejslas fram av politiken och verksamheten och dess medarbetare.

Som ni förstår har vi som alla andra många spännande utmaningar framför oss, vi kommer lösa dem tillsammans med våra medarbetare med både småländsk klurighet, nytänkande och handlingskraft!

ETT GOTT LIV I ETT LIVSKRAFTIGT LÄN

Region Kronobergs vision är ***Ett gott liv i ett livskraftigt län*** och värdegrund är ***Respekt för människan***. Det är det som är grunden i allt vi gör – hur vi är mot varandra och i mötet med kronobergarna, i de beslut vi fattar, när vi prioriterar våra resurser, när vi utvecklar och förändrar vår verksamhet, när vi sätter mål, formar strategier och planerar aktiviteter.

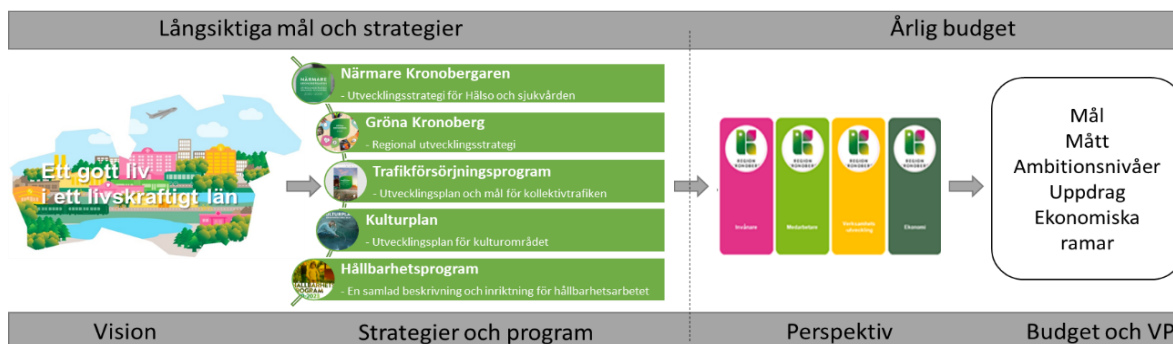
Regionfullmäktige har beslutat om följande strategier och program som anger riktningen på arbetet inom våra huvudverksamheter:

- **Närmare Kronobergaren** (utvecklingsstrategi inom hälso och sjukvården)
- **Gröna Kronoberg** (regional utvecklingsstrategi)
- **Trafikförsörjningsprogram**
- **Kulturplan**
- **Hållbarhetsprogram**

Visionen ”Ett gott liv i ett livskraftigt län” operationaliseras via dessa strategier och program med inriktningsmål och måtetal samt uppdrag i budget varje år inom fyra perspektiv:

- **Invånare** (*Nöjda invånare med stort förtroende för Region Kronobergs verksamhet*)
- **Medarbetare** (*Attraktiv arbetsgivare med medarbetare som trivs och utvecklas*)
- **Processutveckling och produktion** (*En effektiv verksamhet med hög kvalitet*)
- **Ekonomi** (*En hållbar ekonomi i balans*)

Inriktningsmålen har måtetal kopplade till sig, som mäter och ska indikera om Region Kronoberg rör sig i riktning mot målen. I verksamhetsplaner (nämnder och dess verksamheter) omsätts målen till konkreta och handlingsplaner och åtgärder. Uppföljning av mål, måtetal och handlingsplaner sker i programmet Stratsys som används för planering, uppföljning och rapportering i hela Region Kronoberg.

Jämställdhetsintegrering

Region Kronoberg arbetar för ett jämlikt och jämställt samhälle där alla medborgare ska ha likvärdiga förutsättningar och möjligheter att forma sina liv och delta i samhällets utveckling.

Jämlika och jämställda samhällen där mänskliga rättigheter respekteras är förutsättningar för långsiktig hållbarhet, och alla som är verksamma inom Region Kronoberg arbetar för att erbjuda alla invånare en likvärdig service, oavsett kön. Region Kronobergs policy och värdegrund utgår från respekt för människan och förståelsen för att alla människor är födda med lika värde och med samma rättigheter så som de beskrivs såväl inom FN:s Allmänna förklaring om mänskliga rättigheter som inom den nationella diskrimineringslagen.

För att Region Kronoberg ska säkerställa en jämställd och jämlik service och skapa ett långsiktigt hållbarhetsarbete ska alla invånare erbjudas en likvärdig tillgång och kvalitet i våra verksamheter avseende bemötande, service och tjänster.

**Hälso- och
sjukvård samt
tandvård**

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD SAMT TANDVÅRD

Region Kronoberg ska erbjuda hälso och sjukvård och tandvård av högsta möjliga kvalitet, nära kronobergaren. Vård ska ges på lika villkor och bidra till en jämlik hälsa för hela befolkningen. Region Kronoberg är en viktig samhällsaktör i arbetet med att främja en god hälsa, men framförallt möter verksamheterna varje individs unika behov av hälso- och sjukvård. Det är i mötet med patienter och närstående som värdet av vården avgörs. Det är också där, nära kronobergaren, som Region Kronobergs styrka finns. I nationella jämförelser får vi kvitto på att verksamheterna levererar en hälso- och sjukvård av hög kvalitet, service och med stor respekt för människan.

Hälso- och sjukvårdens strukturomvandling

Hälso- och sjukvården står inför en genomgripande strukturomvandling. Den medicintekniska utvecklingen med nya läkemedel och digitala verktyg öppnar nya möjligheter. Nya rön i forskningen har lett till att vi organiserar verksamheten på nya sätt. Ansvar flyttas till allmänspecialister, paramedicinare och till patienterna själva. Samtidigt frigörs resurser för sjukhusens specialister att göra det de är bäst på. Vården behöver bli mer tillgänglig, samordnad och personcentrerad.

Utmaningar

Hälso- och sjukvården samt tandvården står inför ett antal stora utmaningar i hela Sverige.

Demografin utgör den kanske största utmaningen på lång sikt. En åldrande befolkning gör att antalet vårdkrävande äldre ökar i mycket högre takt än de i arbetsför ålder. Det gör att färre människor måste vårda fler.

En annan utmaning är kostnadsutvecklingen som inte får vara högre än ökningen av intäkterna. Den medicintekniska utvecklingen gör alltmer möjligt, men till ett högre pris, samtidigt som alla medborgare förväntar sig få bästa tillgängliga behandling.

Allt fler drabbas av sjukdomar som kan undvikas med bättre levnadsvanor. Det gör att hälsofrämjande och förebyggande vård blir allt mer betydelsefull.

Psykisk ohälsa drabbar allt fler i samhället. Den måste tacklas i samverkan mellan den första linjens vård i regionen, kommunerna och den civila sektorn i samverkan.

Personcentrerad vård

Hela hälso- och sjukvården ska arbeta personcentrerat. Det innebär att man tar tillvara patientens kunskaper och förutsättningar vid utformningen av behandling. Det betyder också att olika vårdgivare ska samverka runt och med patienten. Detta förutsätter ett nära samarbete mellan primärvård, sjukhusvård, ambulansvård och kommunal hälso- och sjukvård. Det är därför angeläget att regionen tillsammans med kommunerna arbetar med att organisera och utveckla verksamheten.

Ibland blir patienten trots våra bästa intentioner inte nöjd. Synpunkter från patienterna ger en möjlighet till kvalitetsförbättring. Patienter som lämnar synpunkter eller klagomål ska få återkoppling snarast.

Hälsofrämjande och förebyggande

Region Kronoberg har en viktig roll i det hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbetet genom sitt ansvar för hälso- och sjukvård, men även genom sitt arbete för attraktivitet, sysselsättning och goda kommunikationer. Hälso- och sjukvården behöver utveckla och tillämpa evidensbaserade hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande metoder, integrerat i vårdarbetet. Region Kronoberg

behöver utveckla de digitala verktygen för att stärka det förebyggande folkhälsoarbetet och egenvården samt uppföljningen av till exempel fysisk aktivitet på recept (FAR).

Egenvård

Ofta önskar människor vårda sig själva och sina anhöriga. Egenvård är lättillgängligt, kostnadseffektivt och stärker den enskildes känsla av oberoende. Region Kronoberg ska stödja med information och verktyg som möjliggör en patientsäker egenvård.

Jämlik vård

Hälsö- och sjukvården ska organiseras jämlikt. Med det menar vi att patienter ska få vård efter behov, oavsett var man bor eller vem man är. För att kunna ge vård efter behov behöver man också vårda efter patientens förutsättningar. Ålder, kön, hälsobakgrund och förförståelse kan göra att vården behöver anpassas för att uppnå samma resultat.

Sjukhusvård

Omställningen mot mer nära vård och stora behov på utveckling av fastigheter gör att sjukhusvården står inför stora förändringar nu. Inom sjukhusen går utvecklingen mot kortare vårdtider och mer öppenvård och dagvård. Demografi och ekonomi gör att vi måste hitta nya arbetssätt för att tillgodose medborgarnas vårdbehov.

Sjukhusvården i Region Kronoberg håller mycket hög kvalitet och patienterna är i regel mycket nöjda när de får sin vård. Ur ett patientperspektiv är det framför allt tillgängligheten som är ett problem. Tillgängligheten handlar främst om köer och väntetider men det kan också handla om att sjukvården är begriplig och fysiskt tillgänglig.

För att korta köer och väntetider med befintliga resurser behöver hälso- och sjukvården ständigt arbeta med effektivisering. Det betyder att vi hela tiden ska sträva mot att göra det som ger bäst effekt på patienternas hälsa.

Den specialiserade barn- och ungdomspsykiatri (BUP) har fått ett vårdval som gör att vi har tre aktörer som jobbar för att korta köerna. Det har redan haft en positiv effekt men fortfarande är köerna alldeles för långa och arbetet för att öka tillgängligheten fortsätter.

Vården för kvinnors hälsa och förlossningsvård ska utvecklas. Hela vårdkedjan för graviditet och förlossning skall omfattas i det arbetet. Eftervården ska vara trygg och tillgänglig och innefatta ett tydligt stöd till de nyblivna föräldrarna. I det arbetet innebär kompetensförsörjningen en stor och viktig del som skall prioriteras.

Ibland handlar effektivisering om sådana paradigmskiften som förebygga i stället för att bota, men många gånger är det i stället att göra samma sak mer effektivt. Produktions- och kapacitetsplanering (POK) är ett sätt att jämma ut toppar så att arbetsbelastningen blir jämnare och kapaciteten blir högre med givna resurser. Rätt använd kompetens (RAK) eller kompetensväxling är ett annat sätt att utnyttja våra medarbetares kompetens på bästa sätt. Under 2023 ska sjukhusvården fortsätta att arbeta med såväl POK som med kompetensväxling.

Patienternas ställning skall stärkas genom ett ökat användande av patientkontrakt. Detta innebär en överenskommelse mellan patient och vårdgivare för att säkerställa en personcentrerad vård med fokus på god samordning, delaktighet, tillgänglighet och samverkan. Genom patientkontraktet blir vårdplanen mer tydlig för patienten.

Där icke brådskande operationer (elektiva) blivit uppskjutna måste vi jobba på flera fronter för att komma ikapp. Dels med ett kontinuerligt förbättringsarbete för att klara fler operationer med de resurser vi har, dels med tätare samverkan med andra regioner där vi låter de regioner som har kapacitet över, behandla kronobergare. Det senare innebär också att vi måste vara beredda att ta emot patienter

från andra regioner. Slutligen måste vi vara beredda att upphandla operationer för att beta av uppskjuten vård, samtidigt som vi säkerställer att vi själva klarar av det långsiktiga vårdbehovet.

Den palliativa vården ska fortsätta att utvecklas. Hösten 2021 startades sex palliativa slutenvårdsplatser. Där kommer det att finnas behov av att förstärka bemanningen under en tid. Parallellt med det ska det palliativa teamet fortsätta sin verksamhet tillsammans med den kommunala sjukvården. *

Samverkan med primärvården ska utvecklas. Den specialiserade öppenvården på våra sjukhus behöver bli tillgänglig på fler ställen i regionen.

Tandvård

Folk tandvården ska fokusera på hälsofrämjande, förebyggande och god tandvård på lika villkor för befolkningen. Målsättningen är att bibehålla tandhälsan där den är god och förbättra den för dem med sämre tandhälsa.

Arbetet med att minska skillnader i munhälsan, speciellt hos barn och unga vuxna i riskområden ska fortsätta. Att aktivt arbeta med att informera föräldrar om sunda kostvanor bland grupper av barn där försämrad tandhälsa har noterats, är en betydelsefull del i det arbetet. Samverkan mellan tandvården, kommunerna och hälso- och sjukvården ska öka för att möjliggöra att grupper med risk för sämre munhälsa får regelbunden kontakt med tandvården.

Tandvården ska utveckla samverkan med hälso- och sjukvården så att de som behöver annan vård fångas upp.

Rättspsykiatri

Region Kronoberg har en av landets ledande rättspsykiatriska kliniker. Vid kliniken bedrivs mycket forskning och patienterna kommer från hela landet.

Samverkan med Region Kronobergs egen vuxenpsykiatri och med motsvarande kliniker i andra regioner är central för att patienter ska hamna på rätt vårdnivå. När patienter är färdigbehandlade inom rättspsykiatri behöver de oftast få fortsatt vård i sina respektive hemregioner. Det är därför viktigt att vården är så sömlös som möjligt.

Medicinteknik

I vårt samhälle sker en snabb oförutsägbart teknisk utveckling. Vi är beroende av denna utveckling då den påverkar regionens samtliga verksamheter.

De etiska aspekterna kommer att skapa dilemma i samband med de ekonomiska verkligheten som vi inte kan bortse från. Samma utmaning gäller den medicinska utvecklingen inom läkemedel. Svåra överväganden kommer att behöva göras där bäst för flest måste vara vägledande. Våra resurser är tyvärr inte oändliga.

Framtidens infrastruktur kommer också att ställa nya krav både på kompetens och information. Detta gäller både vården och samhället som helhet.

Den nära vården ger nya möjligheter. Det personliga mötet kan emellertid aldrig helt ersättas med teknik.

Vård skall alltid ges efter evidens och beprövad vetenskaplig erfarenhet. Den medicintekniska utvecklingen och läkemedelsforskningen skapar både möjligheter och svåra prioriteringar där samhällets ändliga resurser kommer att ställas mot enskilda individers möjligheter till ökad livskvalité.

Möjligheterna med ett bättre resursutnyttjande, individanpassade vårdmöten där individen är mer delaktig i det egna vårdförloppet och digitaliseringen är emellertid viktiga faktorer som kommer att bidra till möjligheten att möta framtiden på ett effektivt och klokt sätt. Möjligheterna är många även om

nya frågetecken kommer att uppstå, men med ett öppet och ödmjukt sinne finns det alla möjligheter att möta framtiden med tillförsikt.

NÄRMARE KRONOBERGAREN – utvecklingsstrategi för hälso- och sjukvården

Strategin bygger på länsinvånarnas behov, aktuella kunskaper, nationella utredningar samt erfarenheter från vårdens kontinuerliga utveckling under många år. Fyra huvudsakliga utvecklingsinriktningar med 13 tillhörande löften beskrivs i strategin.

Vård som patienten behöver ofta ska finnas nära, vara kompetent, samordnad och tillgänglig. Hembesök ska vara en naturlig del av den nära vården.

Primärvården ska utgöra navet i hälso- och sjukvården, därför är det viktigt att alla tjänster på vårdcentralerna tillsätts.

Nya behandlingsmetoder och nya sätt att organisera vården leder till att vård som tidigare krävt inläggning kommer att kunna ges i den nära vården. För primärvården innebär det bl. a att vårdcentralerna förstärks med fler specialiteter. Ett system för att stimulera detta ska utvecklas.

Under 2023 ska fokus vara att fortsätta utveckla den nära vården. Besök inom specialiserad öppenvård har en potential att flyttas till vårdcentralerna och med hjälp av digital teknik även till patienternas hemmiljö. Denna utveckling ska ske stegvis och långsiktigt. En stor andel kroniska sjukdomar och folksjukdomar kan med fördel behandlas närmare patienten.

Tillgängligheten för telefonsamtal behöver bli bättre. Det måste gå att ringa in utan att behöva bli återuppringd. Detta fungerar utmärkt i folktandvården. Det ska införas även i primärvården.

I normalfallet ska patienter besöka den vårdcentral de är listade på, men när det saknas tider inom tre dagar ska det bli enklare att hitta lediga tider vid andra vårdcentraler.

Personcentrerad vård

Region Kronobergs definition av personcentrerad vård lyder: "Personcentrerad vård är att utgå från personens berättelse och egna resurser. Varje patient erbjuds att aktivt delta i sin vårdprocess. Dialog och ömsesidig respekt mellan patient, närstående och vårdpersonal möjliggör delat beslutsfattande om bästa vård." Med en personcentrerad vård kan samhällets resurser användas mer effektivt, eftersom patienter känner sig tryggare, vårdtidens längd på sjukhus blir kortare och medicinska komplikationer minskar.

En fast vårdkontakt ska utses för patienter som begär det, eller för vilka hälso- och sjukvården anser det behövt. Det innebär en bättre kontinuitet men också att den fasta vårdkontakten följer patienten

genom hela vårdprocessen. Det stärker patientens ställning och bidrar till ökad patientsäkerhet. Vårdkontakten blir patientens vårdlots. Målsättningen är att patienten ska ha möjlighet att välja en fast läkarkontakt inom primärvården.

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande åtgärder

Hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser skapar förutsättningar för självständighet och livskvalitet samt för en jämlik hälsa i befolkningen. Genom att arbeta preventivt kan individens hälsa stärkas och som följd behovet av framtida vård minskas. Det övergripande folkhälsopolitiska målet i Sverige är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.

Alla barn i Kronoberg ska få tillgång till barnhälsovård och hembesök på lika villkor

Riktade hälsosamtal har visat sig vara effektiva som förebyggande åtgärd. De riktade hälsosamtal som påbörjats under 2021 ska fortsätta och utvecklas under 2023.

Screening såsom mammografi, HPV och cellprovtagning ska bevakas och utvecklas i enlighet med ny evidens.

Programmet för tarmcancerscreening ska byggas ut med målet att inom fyra år ska alla erbjudas provtagning fyra gånger mellan 60-74 år.

Digifysisk vård

Planen för Digifysisk vård är Region Kronobergs långsiktiga strategi för digitaliseringen av hälso- och sjukvården som ska underlätta vårdarbetet och göra vården mer tillgänglig för invånarna. Genom att utveckla en digital plattform och verktyg skapas förutsättningar för en bra hälso- och sjukvård för kronobergaren samt att regionens resurser kan användas på ett effektivt och hållbart sätt.

Digitalisering är en av de största åtgärderna för att öka effektiviteten inom hälso- och sjukvården. Ökad digitalisering kan vara ett stöd i flera andra kvalitets- och effektivitetshöjande processer.

För de medicinska professionerna kan automatisering av olika processer ge en ökad effektivitet. Mer tillgänglig information kortar ledtider och gör att insatser kan sättas in tidigare. Beslutsstöd ökar träffsäkerheten i såväl diagnoser som behandlingar.

För patienten kan digitalisering flytta vården närmare och vara ett stöd i egenvård samt skapa trygghet. Med hjälp av digitala verktyg blir smala kompetenser mer tillgängliga i hela länet och inte bara vid våra sjukhus.

Den nya tekniken är dock inte tillgänglig för alla. Många medborgare känner sig vilse i det nya digitala landskapet. Därför måste det alltid finnas mer traditionella lösningar tillgängliga för dem som inte behärskar de digitala verktygen. Även denna grupp gagnas dock av att resurser frigörs när andra bokar sina besök och ökar sin egenvård. Alla patienter gynnas också av att kvaliteten höjs med bättre informationskontroll och bättre beslutsstöd.

Region Kronoberg har bedrivit olika pilotprojekt för nya lösningar avseende egenmonitorering, digital triagering och videosamtal. Dessa projekt har planerats att breddinföras och budgetbeslut finns, tyvärr har detta försenats på grund av upphandlingar som överklagats. Under 2023 ska alla hinder vara borta och införandet ska ske.

Kompetens

Programområdet Kompetens består av tre olika områden; kompetensförsörjning, kompetensväxling och kompetensutveckling. Området kompetensförsörjning realiserar genom proaktiv ledning och styrning där kompetensbehoven idag och framöver ses över för att säkerställa att hela personalen inom hälso- och sjukvården nyttjar kompetenserna rätt.

För att kunna erbjuda fler en fast läkarkontakt krävs fler anställda läkare och färre hyrläkare. Satsningen på fler ST-tjänster inom den nära vården har börjat ge frukt och ska fortsätta. Samtidigt är det viktigt att vi får störst nytta av all personal genom rätt använd kompetens. Så ökar både arbetsglädje och produktivitet i hälso- och sjukvården. Ett systematiskt arbete mot hyrberoendet ska fortsätta tills vi är nere vid det långsiktiga målet om högst 2 % av bemanningskostnaderna till hyrpersonal.

Samverkan

Kommunerna är en stor och viktig del av den nära vården. Omsorg, kommunal sjukvård och skolhälsovården är några av de viktigaste samarbetsparterna för den regionala hälso- och sjukvården. Likaså är kommunernas arbete med socialtjänst, stadsplanering, undervisning i idrott och hälsa samt näringslivsutveckling mycket viktiga för det förebyggande folkhälsoarbetet.

Den kommunala sjukvården arbetar i ett nära samarbete med den regionala. Det skall vara enkelt för att komma i kontakt med vårdcentralen för konsultation. Även nattetid ska de ha en möjlighet till direktkontakt. Regionens åtagande gentemot kommunerna behöver bli tydligare. Regionen tillhandahåller många olika specialistkompetenser, men kommunerna måste ha klara riktlinjer och veta vilken tillgänglighet de kan förvänta sig. På motsvarande vis behöver kommunernas åtagande förtydligas. Regionen har många viktiga samarbeten med kommunerna så som beroendemottagning, barnahus, familjecentraler med mera. Det är viktigt att fortsätta utveckla dessa.

Barnens bästa är nu reguljär verksamhet. Det är viktigt att alla i sjukvården som har beröring med barn har förutsättningar att jobba och samverka enligt den nya modellen.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Genomföra det politiska programmet för Närmare Kronobergaren <i>Det politiska programmet är konkretiserat i en handlingsplan som består av ett antal initiativ som under kommande år genomförs, följs och effekthanteras.</i>	2023-2025	HSN
Civilt försvar etablerat i nivå med nationella direktiv <i>Från nationellt håll har uppdaterade förväntningar och resurser kring civilförsvaret fastslagits. Region Kronoberg omsätter detta i samverkan mellan verksamheten och övriga inblandade aktörer.</i>	2023-2025	RS-HSN
Ge ett fördjupat uppdrag till BVC angående barnfetma	2023	NFV
Region Kronoberg ska erbjuda digitala vårdbesök även på jourtid	2023	RS
Primärvården behöver bli mer tillgänglig. Medborgare ska kunna nå vården på olika sätt. Användningen av TeleQ behöver moderniseras, dels utifrån digitalisering och dels bemanning av olika yrkesgrupper.	2023	RS+HSN
Tillsammans med kommunerna hitta nya sätt att arbeta för att minska oplanerade återinskrivningar till slutenvården	2023	HSN
Utred hur resurserna till BVC kan användas för en mer likvärdig och jämlik barnhälsovård	2023	NFV
Utred modell för ökad samverkan med kommunernas elevhälsovård, i syfte att stärka det förebyggande arbetet mot psykisk ohälsa bland barn och unga.	2023	HSN
Utred hur processen för psykisk ohälsa för barn och ungdomar kan stärkas och komma närmare patienterna. <i>Hela kedjan med skolhälsovård, En väg in, barn och ungdomshälsan, inklusive privata aktörer ska involveras så att flödet från misstanke till uppföljning fungerar sömlöst.</i>	2023	RS

Stärk behandlingen av psykisk ohälsa för vuxna i primärvården med psykologer och psykiatriker. <i>De psykosociala teamen kan förstärkas med psykologer och eventuellt psykiatriker för att stärka vårdcentralernas kapacitet och kvalitet när det gäller psykisk ohälsa</i>	2023	RS
--	------	----

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Vården är till för alla

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Förtroende för hälso- och sjukvården enligt Hälso- och sjukvårdsbarometern	71%	72%	75%

Invånarna är aktiva och medskapande i hälsa och vård

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Andel patienter som får en medicinsk bedömning av legitimerad personal inom 3 dagar i primärvården	81 %	85%	95%
Andel väntande patienter till första besök inom planerad specialiserad vård som väntat 60 dagar eller kortare	63 %	72%	80%
Andel väntande patienter till operation/åtgärd inom planerad specialiserad vård som väntat 60 dagar eller kortare	64 %	72%	80%

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

Vården är nära och samordnad

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Andel vårdtillfällen för patienter 65 år eller äldre där oplanerad återinskrivning skett inom 30 dagar	15%	10%	8%
Andel distanskontakt video av samtliga öppenvårdsbesök	2%	7%	15%
Andel patienter som haft samma läkare de tre sista besöken, gjort minst tre besök sista tre åren	Ej mätetal då	30%	50%

Patientens behov möts med kompetens och arbetsglädje

För mätetal, se avsnitt *Medarbetare*.

Kollektivtrafik

KOLLEKTIVTRAFIK

De senaste åren har varit utmanande för Länstrafiken Kronoberg och de kommande åren kommer därför fokus att vara på att få tillbaka resenärerna igen. Inga större förändringar i trafikutbudet har gjorts de senaste åren men antalet resenärer har minskat kraftigt pga pandemin. Stort fokus ska nu läggas på att lyssna på våra resenärer och deras behov, både när det gäller utbud och biljetter.

Kollektivtrafiken medverkar aktivt till att binda ihop Kronoberg med omvärlden. Tillgång till kollektivtrafik är viktigt vid lokalisering av företag liksom för boende. Vi ska, utifrån länets förutsättningar med mycket landsbygd, ha bra kommunikationer. Vi ska successivt bygga ut kollektivtrafiken inom södra Sverige, genom att stärka kollektivtrafiken över länsgränserna, speciellt mellan starka noder. Detta ska ske genom samarbete med våra kommuner, grannlän och med sikte mot RSS (Regionsamverkan SydSverige) gemensamma målbild 2040.

Kollektivtrafiken kommer aldrig att kunna lösa kronobergarnas hela transportbehov, därför är bilen, cykeln och gångtrafik också viktiga för den regionala utvecklingen.

Närtrafiken är ett viktigt alternativ i de glesaste länsdelarna. Genom ett nytt gemensamt regelverk och ökad information till berörda kommer närtrafiken bli ett komplement till ordinarie trafik. Sjukresor/serviceresor/färdtjänst och närtrafik, ska i möjligaste mån samordnas.

För resenärerna är punktligheten tillsammans med regelbundenheten i trafiken avgörande för att man ska välja kollektivtrafiken. För att Krösatåg och Öresundståg ska få bra förutsättningar att hålla tiden i hela systemet i södra Sverige krävs ett dubbelspår mellan Alvesta och Växjö. Region Kronoberg har nu tagit beslut om ett nytt akutsjukhus i Räppe vilket också kräver bra kollektivtrafik och förstärker behovet av dubbelspåret. Under 2023 intensifieras arbetet med planeringen av kollektivtrafik till Räppe.

Krösatågstrafik mellan Emmaboda och Alvesta ska finnas på plats senast när nya sjukhuset är klart. I samband med ombyggnaden av Fagrabäcksrondellen finns ett stort behov av ökad kollektivtrafik Emmaboda – Växjö. Arbetet med att utöka trafiken fortsätter därför.

Arbetet med att starta Pågatågstrafik mellan Markaryd och Halmstad fortsätter, i syfte att underlätta för kompetensförsörjning och knyta samman arbetsmarknadsområden.

Upprustningen av Öresundstågen fortsätter, för att öka komforten för resenärerna. Underhåll av fordonen sker numera i den nya depån i Hässleholm.

Vi kommer under andra halvåret 2023 få nya elbussar i stadstrafiken. Regionbussarna kommer att drivas av biogas och HVO.

All kollektivtrafik, servicetrafik och internresor inom Region Kronoberg ska ske klimatneutralt, med fossilfria bränslen. Vid val av bränslen ska samhällsnyttan totalt för Kronobergs län vägas in. Arbetet med att införa fossilfritt flygbränsle vid vår flygplats ska fortsatt prioriteras.

TRAFIKFÖRSÖRJNINGSPROGRAM

Region Kronoberg är regional kollektivtrafikmyndighet i länet och ansvarar för att ta fram trafikförsörjningsprogrammet. Syftet med trafikförsörjningsprogrammet är att fastställa långsiktiga mål för den regionala kollektivtrafiken och styr mot den gemensamma målbilden i den regionala utvecklingsstrategin, det vill säga Gröna Kronoberg – Vi växer i öppna och hållbara livsmiljöer med förnyelseförmåga. Genom att sätta strategiska ramar och mål för kollektivtrafikens utveckling, som tydligt hänger samman med infrastrukturplaneringen, möjliggörs ett bättre helhetstänk kring hur dessa

frågor kan bidra till en hållbar regional utveckling samt agera stöd så att Kronoberg växer på ett hållbart sätt.

För att uppnå trafikförsörjningsprogrammets målsättningar, och i längden skapa ett mer hållbart samhälle, behöver stora satsningar göras i såväl kollektivtrafiken som i infrastrukturen. Med tanke på att Kronoberg har en så pass stor inpendling från våra grannlän behövs en robust och bra kollektivtrafik och infrastruktur. Ambitionen är att med utgångspunkt i det befintliga kollektivtrafikutbudet utveckla trafiken, såväl utbud som trafiklösningar, och tillhörande infrastruktur.

Föreslagna satsningar tar däremot inte hänsyn till regionens årliga budget, utan Regionfullmäktige avgör genom årliga beslut vilka av de föreslagna satsningarna som genomförs och när i tiden.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Genomföra åtgärderna i återhämtningsplanen "Hållbar omstart" <i>Hållbar omstart är en åtgärdsplan som handlar om hur Länsstrafiken ska locka tillbaka resenärer som har tappats under pandemin.</i>	2023 - 2024	TN
Kvalitetssäkra uppstart av trafikavtal 2023 <i>Ett nytt trafikavtal för all linjebustrafik i Kronoberg ska starta i juni 2023. Inför trafikstart genomförs ett stort förberedelsearbete tillsammans med olika aktörer.</i>	2023	TN
Implementera nytt och förbättrat trafikledningssystem <i>Ett nytt trafikledningssystem syftar till att förbättra kundupplevelsen och säkerställa att resenärerna får korrekt information vid exempelvis trafikstörningar</i>	2023	TN
Slutföra trafikupphandling 2025 (skolskjuts och Serviceresor) <i>Trafiknämnden samordnar på uppdrag av regionstyrelsen upphandlingen av skolskjuts och serviceresor där Hälso- och sjukvårdsnämnden och länets kommuner deltar.</i>	2023	TN

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

STRATEGISKT OMRÅDE – ATTRAKTIV KOLLEKTIVTRAFIK

Ökad nöjdhet hos resenärer och allmänheten

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Nöjd kund index (NKI) buss/tåg enligt Kollektivtrafikbarometern*	66 %	68 %	72 %
Nöjd kund index (NKI) Serviceresor enligt Barometern för anropsstyrd trafik*	87 %	81 %	82 %

Ökad trygghet i kollektivtrafiken samt på väg till och från den

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Kunder - För de flesta resor jag gör, vet jag hur jag kan åka kollektivt enligt Kollektivtrafikbarometern *	82 %	83%	85 %
Allmänhet - För de flesta resor jag gör, vet jag hur jag kan åka kollektivt enligt Kollektivtrafikbarometern *	58 %	60 %	62 %

Stärkt tillgänglighet i länet till service, fritid, arbete och studier

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Kunder - Avgångstiderna passar mina behov enligt Kollektivtrafikbarometern *	62 %	64 %	66 %
Allmänhet - Avgångstiderna passar mina behov enligt Kollektivtrafikbarometern *	39 %	41 %	43 %

**Definitioner enligt kollektivtrafikbarometern och barometern för anropsstyrd trafik:*

I undersökningarna redovisas de svarande som ger betyg 4–5 som nöjda och de som ger betyg 1–2 som missnöjda. De som ger betyg 3 anses varken vara nöjda eller missnöjda och redovisas inte i resultatet. Utfall och målvärde för mätetalen avser procentuell andel som har gett betyg 4 eller 5

Definitioner av kund respektive allmänhet enligt kollektivtrafikbarometern:

Kunder: Personer som reser minst varje månad med kollektivtrafiktrafikbolaget.

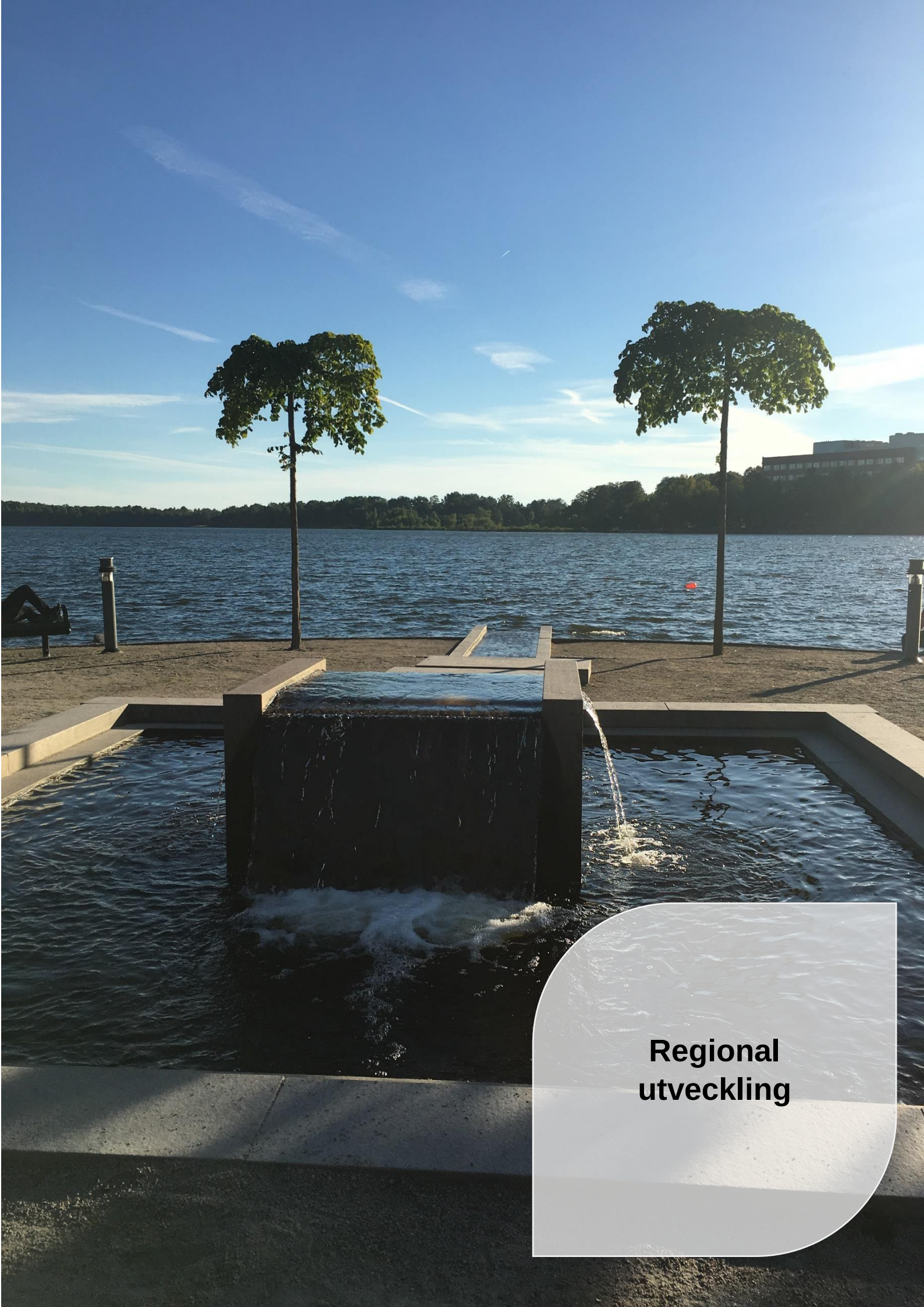
Allmänhet: Samtliga svarande, dvs både kunder och icke-kunder.

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

STRATEGISKT OMRÅDE – KLIMATSMART OCH RESURSEFFEKTIV KOLLEKTIVTRAFIK

Kollektivtrafikens marknadsandel ska öka till minst 16 procent 2030

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Kollektivtrafikens marknadsandel (av det motoriserade resandet)	9 %	12 %	15 %

**Regional
utveckling**

REGIONAL UTVECKLING

Region Kronoberg ska vara en drivande aktör för utveckling av hela Kronobergs län. Händelser i omvärlden förstärker behovet av en sammanhållande länk i dialogen mellan kommuner, myndigheter, och andra aktörer för att bli ett uthålligt län.

Näringslivsarbetet är viktigare än någonsin med tanke på händelser i vår omvärlds och utmaningar för näringslivet i regionen. Vår roll är att stärka och utveckla alla näringar. Genom fortsatt arbete i Business Region Kronoberg (BRK) och genom medvetna satsningar tillsammans med Nyföretagarcentrum och ALMI, kan goda resultat nås. Fortsatta satsningar på kvinnors företagande ska genomföras.

Besöksnäringen och de gröna näringarna har en särskild roll i Region Kronoberg. De ger sysselsättning i hela länet och småföretag utvecklas på landsbygden. I samarbete med Destination Småland ska insatser för att stärka företagen ske. Att stärka företag inom livsmedelssektorn som destinationer, är en önskvärd utveckling av livsmedelsstrategin. Utvecklingen av Matmässan till Matrunda är ett steg i att stärka företag i livsmedelsbranschen i hela länet.

En av ”Smart specialiserings strategins” utpekade verksamheter är skog och trä. Region Kronoberg ska ha den kunskap och förmåga som krävs för att delta i information, rådgivning och verksamhet gällande tillväxt, äganderätt, innovationer, energiproduktion, biologisk mångfald och kompetensförsörjning.

Tillgången på dricksvatten är en begränsad resurs och en del av infrastrukturen för ett robust samhälle. Trots en god tillgång på dricksvattenresurser i länet, finns problem med vattenförsörjningen och tillgången är inte given. Region Kronoberg ska verka för en helhetsbild av vattenförsörjningen där målkonflikter, biologi, vetenskap och sociala aspekter vävs samman.

Under många år har kompetensbristen varit ett stort problem och en begränsande faktor för utveckling inom såväl privat som offentlig verksamhet. Region Kronoberg ska ta ett stort ansvar för utbildningar inom de kompetenser som arbetsmarknaden i Kronoberg behöver. Det är viktigt att få till stånd yrkeshögskoleutbildningar och andra utbildningar som är anpassade för Kronobergs arbetsmarknad. Grimslövs folkhögskola ska utvecklas ytterligare, i samarbete med Växjö folkhögskola, som utbildningsarena för Kronobergs läns behov. Det är också en viktig insats för att minska arbetslösheten i länet, liksom att skapa möjligheter för nya svenskar/flyktingar att kunna bidra i arbetslivet.

Bredband, järnväg och vägar som håller hög klass och som når ut i hela länet är en förutsättning för att boende och företag ska kunna utvecklas. För att kunna erbjuda digitala lösningar till hälso- och sjukvården, men framförallt för att möjliggöra boende, arbete hemifrån och företagsutveckling i hela länet är bredband en förutsättning. Arbetet fortsätter för att nå statens bredbandsmål i Kronoberg.

I regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en långsiktig målsättning att Kronoberg ska bli ett plusenergilän. Det är en hög målsättning som kräver omfattande åtgärder. Vätgas är en av de framtida energilösningarna. Vätgas kan produceras lokalt och är ett miljövänligt bränsle för fordon. Vätgas kan användas för att utjämna tillfälliga effektbrister. Inom länet finns möjligheter till produktion och användning. Regionen ska också bidra till arbetet med att främja lokal småskalig energiproduktion.

För att möjliggöra en omställning till elbilar krävs laddmöjligheter. Det krävs både i tätort och på landsbygd. Både vid serviceinrättningar och besöksmål. Region Kronoberg ska fortsätta arbetet med att ta fram en plan för genomförande av laddinfrastruktur i hela länet.

Regional utveckling agerar projektkontor för Kronobergs län. Att till länets utveckling, få hem så mycket EU-medel som möjligt är en viktig uppgift. Att öka tilldelningen av projektmedel ska prioriteras. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av all projektverksamhet är viktig för att säkerställa att projekten skapar mervärde för regionen.

Regionens geografiska läge gör att Växjö Småland Airport är av stor betydelse för näringslivet och den regionala utvecklingen i länet. Arbetet med att införa fossilfritt flygbränsle vid vår flygplats ska prioriteras i den fortsatta utvecklingen av flygplatsen.

En viss del av uppdragen för Regional utveckling bedrivs genom andra organisationer. Det kan vara bolag där Region Kronoberg är hel- eller delägare. Några exempel är Destination Småland, ALMI och Företagsfabriken. Region Kronoberg är även huvudman för Grimslövs folkhögskola och majoritetsägare i Ryssbygymnasiet. Uppdrag genomförs också av externa aktörer via regionala- och statliga utvecklingsmedel som fördelas av Region Kronoberg.

Region Kronoberg skriver samarbetsavtal och delar ut föreningsbidrag till många olika föreningar. I dessa avtal ska vi föra in krav på att föreningarna arbetar för att öka folkhälsan i vårt län.

GRÖNA KRONOBERG - Region Kronobergs regionala utvecklingsstrategi

Gröna Kronoberg 2025 är Kronobergs läns regionala utvecklingsstrategi (RUS). Strategin beskriver hur det ska vara att leva i Kronoberg 2025 och är ett verktyg för att skapa bättre förutsättningar för en hållbar regional utveckling. Kronobergs utveckling påverkas både av vad som händer i omvärlden och av hur aktörer i länet agerar. Med en gemensam regional utvecklingsstrategi kan alla aktörer få information om utvecklingen i Kronobergs län och vad vi behöver påverka och samverka om. Strategin är styrande för Region Kronobergs arbete med hållbar regional utveckling och stödjande för andra aktörer i länet.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Ta fram en ny Regional utvecklingsstrategi för 2025-2028 <i>Som ansvarig myndighet ska Region Kronoberg ha en aktuell strategi för det regionala utvecklingsarbetet som beskriver nuläge, mål och prioriteringar för att nå dit.</i>	2023–2024	RUN
Stärk samhällets robusthet och beredskap <i>Regionalt utvecklingsarbete inom samhällsplanering och samhällsbyggnad ska beakta krav på robusthet och beredskap.</i>	2023-2024	RUN
Stärk samhällets hållbara omställning <i>Som myndighet, ägare och samordnare för insatser kring regional utveckling ska en hållbar omställning beaktas där det är möjligt.</i>	2023-2024	RUN
Stärk invånarnas och civilsamhällets involvering i samhällsutvecklingen <i>Öppenhet, delaktighet och transparens är utgångspunkter för genomförandet av Gröna Kronoberg 2025. Dessa värden är viktiga</i>	2023-2024	RUN-KN

<i>att arbeta med i det strategiska och operativa arbetet för ett robust samhälle.</i>		
Stärk folkhälsan som område och perspektiv i det regionala utvecklingsarbetet <i>Folkhälsa som mål och medel ska ta plats i det strategiska och operativa arbetet med regional utveckling för att bidra till hållbar utveckling.</i>	2023-2024	RUN

Mål

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Region Kronobergs externa arbete med regional utveckling ska under perioden bidra till den regionala utvecklingsstrategins, Gröna Kronoberg 2025, måluppfyllnad.

Region Kronoberg ska bidra till hållbar utveckling

Region Kronobergs viktigaste strategi för att bidra till hållbar utveckling är att utifrån länets utmaningar maximera de medel som regionen ansvarar för att fördela till projekt och företagsstöd.

Prioriterat under planperioden:

- Stärkt tillväxt och tillgänglighet i hela Kronobergs län genom hållbara lösningar för kommunikationer och infrastruktur, service samt bredband och digitalisering.
- Ett Kronoberg där fler vill bli företagare och växa i sina företag genom ett främjat entreprenörskap, nyföretagande och ett stärkt näringslivsklimat.
- Se människor som regionens främsta resurs genom att skapa bättre förutsättningar för en god och jämlik hälsa

PERSPEKTIV: PROCESSUTVECKLING OCH PRODUKTION

Region Kronoberg ska vara en drivande utvecklingsaktör

Grunden för Regional utveckling arbete med att vara en drivande utvecklingsaktör är den regionala utvecklingsstrategin - Gröna Kronoberg 2025. I utvecklingsstrategin prioriteras utmaningsdriven regional utveckling som ett sätt att skapa ökad regional utveckling. Det innebär att utmaningar sätts i centrum och att arbetet för att möta utmaningarna sker över sektorsgränser. För att vara en drivande utvecklingsaktör inom regional utveckling krävs en ökad samverkan genom:

- Strategiskt arbete med nätverk, forum och möten med många aktörer,
- Mäkla och matcha möten med en hög kvalitet,
- Samverkansavtal, överenskommelser och/eller att bedriva satsningar/projekt ihop,
- Ekonomiska utvecklingsmedel som fördelas ut till projekt inom regional utveckling (1:1) eller konstnärlig utveckling och förnyelse, och hitta sätt att växla upp dessa med annan finansiering.

Kultur

KULTUR

De senaste åren har först präglats av pandemin och därefter ett krigsutbrott i vår direkta närhet i Europa. Detta har naturligtvis präglat vår verksamhet på många olika sätt. Under kulturplaneperioden 2022–2024 står därför en hållbar återstart för kulturen fortsatt i centrum.

Kulturens kraft kan emellertid inte nog överskattas. Region Kronoberg vill därför stärka kronobergarnas rätt till kulturell välfärd där kulturlivet präglas av både bredd och spets samtidigt som det är både hållbart och inkluderande.

Kulturplanens kommande prioriteringar kring en hållbar infrastruktur för konst, kultur och idrott ska fortsatt vara i fokus i våra verksamheter. Att nå ut till fler barn och unga i hela länet med kulturverksamhet är det viktigaste målet. Den läsförmedlande verksamheten för barn kommer därför att vara en av de prioriterade verksamheterna.

Region Kronoberg kommer också att fortsätta att stötta alla de kreativa idéer och aktiviteter som har startat under de senaste åren då människor inte längre kunde mötas fysiskt. Många av de nya arbetssätt som skapades under pandemin kan, om vi utvecklar dem, berika och förnya kulturlivet samt nå ut till helt nya målgrupper.

Vi behöver också stödja de folkrörelser som arbetar för god hälsa där idrott och rörelse är viktiga inslag. Insatser behöver öka för att ännu fler ska delta och samarbetet med idrottsrörelsen med flera skall stärkas i detta arbete.

Ändamålsenliga och tillgängliga lokaler där kulturverksamhet erbjuds är en förutsättning för att kultur ska kunna nås av alla. Region Kronoberg har som huvudägare till Regionteatern Blekinge-Kronoberg ett särskilt ansvar för att en långsiktig lösning för teaterns lokaler kommer till stånd.

Ett levande och oberoende konst- och kulturliv med utgångspunkt i konstnärlig frihet, yttrandefrihet och varje människas individuella rätt till kulturell välfärd och fri åsiktsbildning är centrala delar i ett demokratiskt samhälle.

KULTURPLAN KRONOBERG

En kulturplan utgör en kulturpolitisk grund för dialog och samverkan med många olika intressenter: det professionella kulturlivet, det civila samhället, länets åtta kommuner samt våra grannregioner inom samverkansorganet Regionsamverkan Sydsverige.

Kronoberg ska erbjuda ett hållbart och inkluderande kulturliv med både bredd och spets. Kulturplan Kronoberg 2022–2024 beskriver Region Kronobergs kulturpolitiska utgångspunkter och regionala ambitioner – vad vi vill uppnå och hur det ska genomföras. Kulturplanen ger också en fördjupad bild av nuläge och utmaningar för Kronobergs kulturliv och kultursektorn i stort.

Under kulturplaneperioden 2022–2024 står en hållbar återstart för kulturen i centrum. Region Kronoberg vill också stärka kronobergarnas rätt till kulturell välfärd, med särskilt fokus på barn och unga.

Uppdrag/prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Återstarta kulturen och idrotten efter pandemin <i>Region Kronoberg ska fortsätta den tvååriga satsningen på återstart av idrotts- och kulturverksamhet med tyngdpunkt på barn och unga.</i>	2022–2023	KN
Vårda regionens fasta konst <i>Region Kronoberg ska ta fram en förvaltningsplan för konstnärlig gestaltning för att säkerställa att organisationens investeringar vårdas på ett ändamålsenligt sätt.</i>	2023	KN
Stärka demokratin genom att säkerställa konstnärlig frihet <i>Region Kronoberg ska genomföra insatser mot bakgrund av resultatet i förstudien om Region Kronobergs styrning av kulturbolagen som genomförs under 2022</i>	2023	KN
Utveckla likvärdig tillgång till kultur för barn och unga i skolan <i>Region Kronoberg ska förbättra förutsättningarna för barn och unga i hela länet att ta del av och utöva kultur på ett likvärdigt sätt inom ramen för skolans uppdrag.</i>	2023	KN-RUN
Utveckla samarbete mellan kulturområdet och besöksnäring för att nå fler målgrupper <i>Region Kronoberg ska samordna arbetet med kultur och besöksnäring för att på ett bättre sätt nå ut med de insatser som görs och nå fler målgrupper</i>	2023	KN-RUN
Region Kronoberg ska permanenta den utökade satsningen på läsfrämjande verksamhet för barn och unga som initierats under innevarande mandatperiod	2023	KN

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: INVÅNARE

Region Kronoberg ska erbjuda ett hållbart och inkluderande kulturliv med bredd och spets

Under kulturplaneperioden bryts visionen ner i tre delmål:

- Kronobergs konstnärliga och kulturella infrastruktur ska vara hållbar utifrån regionala förutsättningar
- Alla kronobergare ska ha rätt till kulturell välfärd
- Barn, unga och unga vuxna i Kronoberg ska ha rätt till kulturell välfärd på lika villkor

Målen i kulturplanen genomförs också genom olika utvecklingsinsatser, både inom den regionala kulturförvaltningen och den externa regionala kulturverksamheten. I en sektor som drabbats hårt av pandemins konsekvenser krävs balans mellan förändringsarbete och återstart.

Kulturplanens mål följs upp kvalitativt och kvantitativt varje år. Det sker genom kulturnämndens uppföljning av den samlade regionala kulturverksamheten.

Medarbetare

MEDARBETARE

Region Kronobergs målbild inom perspektivet medarbetare är att vara en attraktiv arbetsgivare. Det innebär att vi arbetar med allt ifrån arbetsgivarfrågor, ledarskap och medarbetarskap till arbetsmiljö och hälsa. Inom kompetensförsörjningsområdet arbetar vi utifrån medarbetarnas hela arbetsliv och utgår från modellen: Attrahera – Rekrytera – Introducera – Utveckla/behålla – Avsluta.

Kompetensutveckling ska erbjudas till chefer och medarbetare, främst utifrån organisationens och verksamhetens behov, men även utifrån den egna professionella utvecklingen. Våra medarbetare ska kunna arbeta på toppen av sin kompetens och rätt använd kompetens möjliggör en effektiv resursanvändning. Ny kunskap tillkommer löpande och det livslånga lärandet inom organisationen tillför värde för våra invånare och arbetsglädje för våra medarbetare.

Inom vården sker en mycket snabb och krävande utveckling. Framtiden pekar mot en stor brist på arbetskraft inom många delar av verksamheten. Nya vårdmetoder, ny teknik, nya mediciner och ständig förändring ställer krav på utveckling och förändring av medarbetarna. För att få tillräckligt med arbetskraft måste regionen arbeta på flera olika plan.

Trivseln på en arbetsplats är den viktigaste faktorn till att folk vill jobba kvar och bidra till utvecklingen. En tillåtande arbetsmiljö med stolthet och medvetenhet över vad som presteras är en viktig grund. Arbetsplatsen skall ha en god fysisk och psykosocial. Medarbetarna skall få möjlighet till gemensamma stimulanser som skapar vi-anda.

Lönen skall stå sig i konkurrens med jämförbar verksamhet i närområdet. Motivering till löner och löneutveckling skall vara tydlig och utveckling skall belönas. Lönesättningar ska vara individuella och lönespridningen ska vara god.

Medarbetaren skall ha kontinuerlig och transparent information om verksamheten. Det är viktigt att den egna enhetens mål och budget kommuniceras och följs upp. För varje arbetsenhet skall det finnas lättillgänglig informations- och prestationsredovisning.

God hälsa är viktig för medarbetarna. Motion och verksamhet som gör medarbetarna friskare och uthålligare skall stimuleras. Arbete inom vården och de goda arbetsplatserna skall marknadsföras så att rekrytering i framtiden underlättas.

Varje chef ska ha ett tydligt mandat och utveckla förtroende för sig och sina medarbetare. Regelverket skall vara tydligt men samtidigt tillåtande så att chefen har en möjlighet att vara flexibel inom sin budget och sitt prestationskrav. Medarbetarna ska vara delaktiga i arbetsplatsens utveckling.

Medarbetarna skall erbjudas kontinuerlig kompetensutveckling. När särskilda bristgrupper uppstår är det viktigt att arbetsgivaren stödjer utbildningsalternativ. Detta kan ske genom samarbete med högskolor, gymnasier och andra parter. Karriärsutveckling är ett sätt att stimulera utvecklingen av yrkesrollerna.Handledare och mentorer är viktiga för medarbetarnas utveckling.

Regionen ska fortsätta skapa anpassade anställningar för de med funktionsnedsättning. Sommarjobb, praktik, studiebesök och liknande verksamhet skall stöttas för att underlätta rekryteringen i framtiden.

Hyrverksamhet skall om möjligt undvikas och nuvarande trend brytas. Flexibla lösningar, ökad kunskap om problemet och stimulanser skall motverka hyrverksamhet.

Arbetsplatser och medarbetare påverkas av den driftsform verksamheten har. Ur arbetsgivarens perspektiv är det viktigast hur medarbetarna löser sin arbetsuppgift, därför är Region Kronoberg positiv till alternativa lösningar.

Medarbetare som vill ta ett större ansvar på sin arbetsplats ska stimuleras att göra det. Om en arbetsgrupp vill ta över en verksamhet i form av intraprenad eller annan driftsform ska arbetsgivaren vara behjälplig.

Önskar en arbetsplats större frihet att inom sin budget och med goda resultat hitta lösningar på hur man skall lösa sin uppgift på ett bättre sätt skall arbetsgivaren diskutera mer flexibla lösningar.

Om en arbetsplats inte uppfyller uppsatta mål ska arbetsgivaren undersöka alternativa lösningar.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

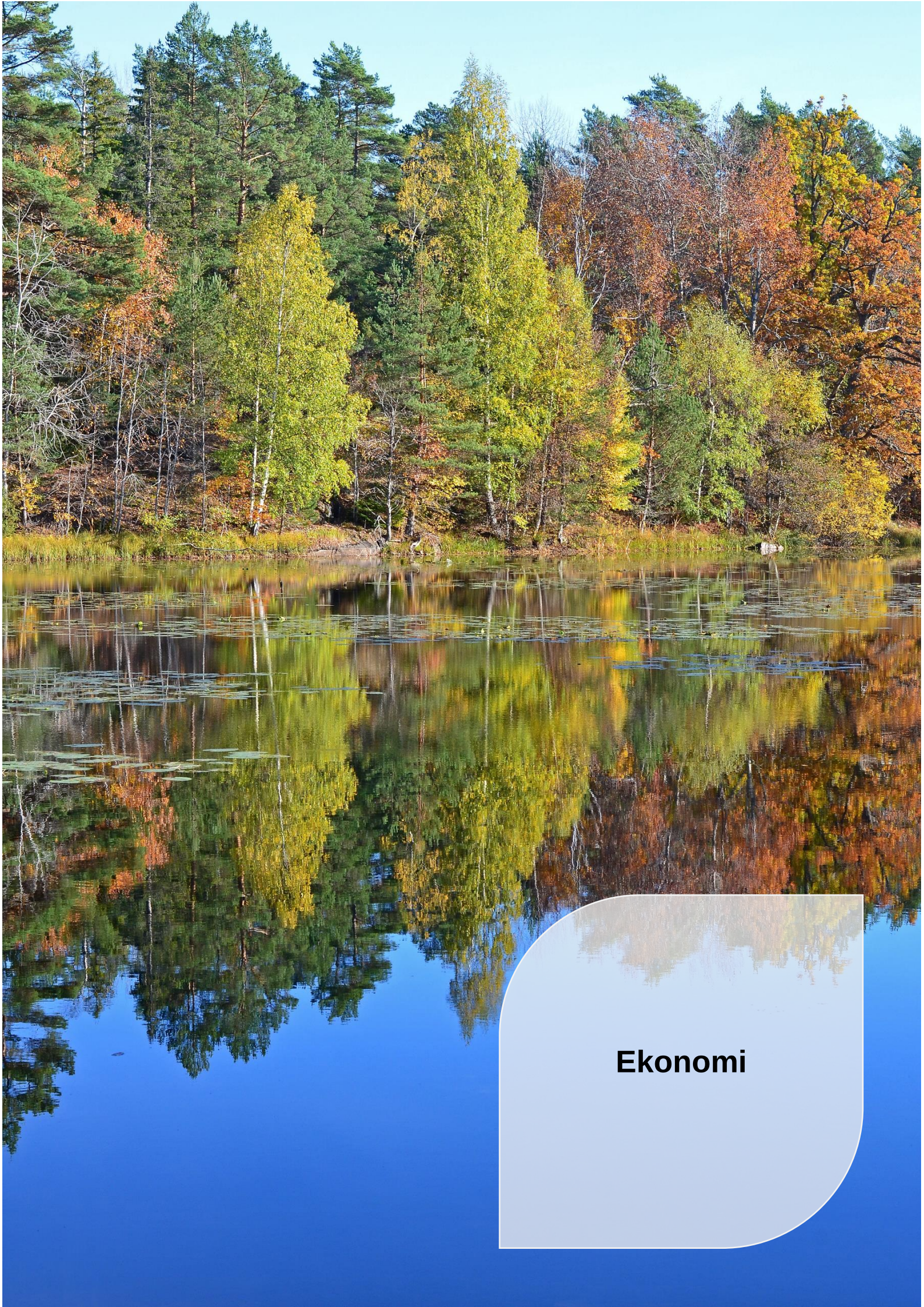
Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Att arbeta med ökad faktisk sysselsättningsgrad	2023-2025	RS-HSN
Att arbeta med att tillvarata och utveckla medarbetarnas forskarkompetens <i>Tillvarata och utveckla medarbetarnas kompetens genom att öka antalet doktorander och disputerade medarbetare</i>	2023-2025	RS
Utred möjligheten att införa semesterdagsväxling	2023	RSPU
Uppmuntra initiativ där en eller flera arbetsplatser vill testa helt nya arbetssätt, gällande fördelning av arbetsuppgifter mellan yrkesgrupper, ekonomistyrning, osv. Uppföljning ska göras av RSPU.	2023	Alla

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: MEDARBETARE

Region Kronoberg ska vara en attraktiv arbetsgivare

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Sjukfrånvaro (%)	5,7%	5,0%	4,8%
Faktisk sysselsättningsgrad (%)	84,4 %	86,0 %	87,0 %
Hållbart medarbetarengagemang (HME)	i.u	80	81
Antal yrkesgrupper med framtagen karriärmodell	i.u	10	15

Ekonomi

EKONOMI

Region Kronoberg ska ha en stabil ekonomi som kännetecknas av långsiktighet och hållbarhet. En långsiktigt stark ekonomi är en förutsättning för att trygga verksamheten och därmed ge regioninvånarna en god service i form av en säker och lättillgänglig hälso- och sjukvård, välfungerande kollektivtrafik och ett rikt kulturutbud. Vårt långsiktiga mål är att inför stora planerade investeringar ha i genomsnitt 3 % i överskott i ekonomin (resultat i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag).

Genom ett systematiskt förbättringsarbete ska Region Kronoberg utveckla verksamheten. Region Kronoberg arbetar processororienterat, följer upp och utvärderar. Cheferna har ett särskilt ansvar för att verksamheten håller sig inom de ekonomiska ramar som tilldelats i budgeten. De ska löpande jobba med effektiviseringar för att säkerställa att verksamheten bedrivs kostnadseffektivt samt för att öka kostnadsmedvetande hos sina medarbetare. Det är viktigt att inkludera medarbetarna och tillvarata deras tankar och goda idéer.

Region Kronobergs verksamhet genomsyras av en förbättringskultur där varje medarbetare känner sig delaktig och bidrar till kvalitetsutvecklingen för att nå gemensamma mål. Region Kronoberg arbetar med enkla och effektiva verksamhetssystem som underlättar för chefer och medarbetare i vardagen.

En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effektivitet. För att åstadkomma detta samband krävs bland annat en utvecklad planering med framförhållning och handlingsberedskap, tydliga och mätbara mål. Det krävs även rättvisande och tillförlitlig redovisning och uppföljning som ger information om avvikelser gentemot målen.

Vi prioriterar kompetensutveckling inom dessa områden för samtliga chefer. Medarbetarnas arbetsmiljö, hälsovinster för medborgarna och miljöhänsyn ska hela tiden beaktas. Det är god ekonomisk hushållning.

Det är viktigt att Region Kronoberg fortsätter sitt arbete med att se till så att våra utgifter inte är större än våra inkomster under året. Det är därför viktigt att vi tänker långsiktigt och fortsätter vårt arbete med att effektivisera verksamheterna.

Alla specialdestinerade medel för satsningar erhålls vid start av aktiviteten. Det gäller både budgetmedel och statsbidrag.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Det finansiella perspektivet innebär bland annat att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som den konsumerar, så att ingen generation ska behöva betala för den som en tidigare generation har förbrukat. Regionens ekonomiska planering ska utgå från de förhållanden som bedöms gälla för Region Kronoberg vad gäller befolkningsutveckling, investeringsbehov och skuldsättningsgrad. Utöver resultatmål och självfinansiering av investeringar (som finns under mål och mätetal nedan) följs även soliditet och likviditet löpande.

Uppdrag/Prioriterade aktiviteter

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Utveckla en modell för att utvärdera effekthemtagning och säkra att den verkställs enligt plan.		

Mål och mätetal

PERSPEKTIV: EKONOMI

En hållbar ekonomi i balans

Mätetal	Bokslut 2021	Målvärde 2023	Målvärde 2025
Resultat (%) i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	6,0 %	0,0 %	3,0 %
Självfinansieringsgrad investeringar, (%)	327 %	18 %	36 %
Självfinansieringsgrad kollektivtrafik, (%)	30,6 %	45 %	50 %
Nettokostnadsutveckling (%)	5,9 %	3,5 %	3,6 %

Finansiering och resultatbudget

Finansieringen i Budget 2023 baseras på skatteunderlagsprognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) och Skandias pensionsprognos från augusti 2022. Delposterna inom finansieringsbudgeten för 2023 och plan 2024-2025 framgår av tabellen nedan och utgår ifrån aktuella förutsättningar i augusti 2022.

SKR:s prognos för skatteunderlaget (april 2022) innebär en markant upprevidering av löneökningstakten på den svenska arbetsmarknaden (perioden 2022–2025). Detta bidrar till en upprevidering av prognosen för lönesumman samt det kommunala skatteunderlaget. Då även löner och priser hos kommuner och regioner antas öka snabbare (än i tidigare bedömningar) innebär de (beräknat) högre skatteintäkterna inte någon reell resursförstärkning. Den samhällsekonomska utvecklingen kommer kommande år att i hög grad präglas av just den urholkning av ”köpkraften” som snabbt stigande priser och löner leder till. Urholkningen kommer att slå olika för olika aktörer, men kvalitativt är det samma effekt som träffar hushåll, företag och offentlig sektor.

Finansiering, mnkr

	Utfall 2021	Prognos 2022	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatter	5 312	5 576	5 433	5 756	6 000	6 261
Preliminärskatt	5 157	5 416	5 433	5 756	6 000	6 261
Avräkning skatteintäkter	155	160	-	-	-	-
Utvärderingssystemet och generella statsbidrag	1 862	1 958	1 877	1 974	2 040	2 083
Inkomstutjämningsbidrag	1 057	1 155	1 114	1 249	1 303	1 360
Kostnadsutjämningsavgift	-12	-29	-22	-2	1	3
Strukturbidrag	47	47	47	47	47	47
Regleringsavgift	140	133	88	10	-1	-37
Bidrag läkemedel inom förmånen	631	650	650	670	690	710
Övriga statsbidrag	-1	2	-	-	-	-
Summa skatter, utvärderingssystemet samt generella statsbidrag	7 174	7 532	7 310	7 730	8 040	8 344
Finansiella intäkter	313	60	50	50	50	50
Finansiella kostnader	-109	-456	-60	-310	-276	-154
<i>varav finansiell del pensioner</i>	-41	-71	-59	-309	-275	-144
Justering realiserade poster	-115	372	-	-	-	-
Summa	7 263	7 510	7 300	7 470	7 814	8 240

Finansiering 2023-2025, jämfört med utfall 2021 och prognos 2022

Skatteintäkter

Skatteintäkterna motsvarar ca två tredjedelar av Region Kronobergs totala intäkter. Skatteintäkterna är beroende av samhällsekonomin utveckling samt den skattesats som fastställs av Region Kronobergs förtroendevalda.

Skattesats (utdebitering) 2023

Skattesatsen i Region Kronoberg för 2023 fastställs till 12,00 procent.

Kommunalekonomisk utjämning och generella bidrag

Beloppen i Budget 2023 gällande utjämningssystemet baseras på preliminära uppgifter i augusti 2022. Det kommer eventuellt att kompletteras med tillskott enligt regeringens budgetproposition. Det slutliga utfallet av utjämningen för 2023 fastställs i december 2022.

Läkemedelsförmånen

Regeringen avser att i nära samarbete med berörda aktörer fortsätta arbetet med samordnade och angelägna utvecklingsinsatser inom läkemedelsområdet. Dessutom avser regeringen att i samarbete med SKR åstadkomma en långsiktigt hållbar hantering av statens bidrag till regionerna/landstingen för kostnaderna för läkemedelsförmånen.

Bidrag för läkemedelsförmånen budgeteras för 2023 till 670 mnkr baserat på Socialstyrelsens höstprognos för läkemedelskostnader inom förmånen.

Finansiella intäkter och kostnader

Budgeten för finansiella kostnader åren 2023-2025 avser till största delen Skandias prognostiserade finansiella kostnad för intjänandedelen på pensionsskulden för respektive år. Den finansiella kostnaden för pensioner består av ränte- och basbeloppsuppräkningskostnader.

Övriga finansiella kostnader och intäkter avser framförallt bankavgifter, ränteintäkter och avkastning i kapitalförvaltningen.

Resultatbudget, mnkr

	Utfall 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens nettokostnader	-6 832	-7 154	-7 553	-7 841	-7 989
Skatteintäkter	5 313	5 433	5 756	6 000	6 261
Generella statsbidrag och utjämning	1 862	1 877	1 974	2 040	2 083
Verksamhetens resultat	343	156	177	199	355
Finansnetto	204	-10	-260	-226	-104
Resultat	546	146	-83	-27	251
Balanskravsjusteringar	-115	-	-	-	-
Resultat efter balanskravsjustering	431	146	-83	-27	251
Resultat i förhållande till skatteintäkter, kommunalekonomisk utjämning och generella statsbidrag	6,0 %	2,0 %	-1,1 %	-0,3 %	3,0%

Under åren 2023 och 2024 kommer inflationen ha en kraftig påverkan på Region Kronobergs pensionsavsättning. Värdesäkringen av pensionsförpliktelser inom avsättningarna i balansräkningen innebär en stor tillfällig belastning på regionens resultat. Belastningen bedöms leda till underskott som inte kan hanteras med tillfälliga åtgärder eller med kostnadsreduktioner i verksamheten. För det negativa resultatet som uppstår åberopas synnerliga skäl för åren 2023 och 2024 i enlighet med kommunallagen, kapitel 11, § 5.

Region Kronoberg bedöms ha en så stark finansiell ställning att det är försvarbart att kortsiktigt gå med underskott. Genomsnittligt årligt resultat (balanskravsresultat) för de senaste fem åren uppgår till ca 217 mnkr, vilket motsvarar 3,3 % av skatteintäkter, kommunal ekonomisk utjämning och generella statsbidrag över samma tidsperiod.

Den genomsnittliga likviditeten uppgick vid delårsbokslut augusti 2022 till 1 500 mnkr, vilket motsvarar ca 4 månaders betalningsberedskap. Regionen Kronobergs egna kapital uppgick vid samma tidpunkt till 2 855 mnkr och soliditeten är 40 % samt 3 % inklusive ansvarsförbindelsen.

Region Kronoberg har inga lån och hittills har investeringarna kunnat finansieras med egna medel det vill säga årets resultat och avskrivningar samt från regionens sparande. Kommande investeringsbehov kommer ställa krav på fortsatt höga resultatnivåer när den tillfälligt stora inflationspåverkan på pensionsavsättningen återgår till mer normala nivåer.

Konsekvenserna av att åberopa synnerliga skäl för att undvika ett återställandekrav blir att Region Kronobergs egna kapital minskas vilket medför att soliditeten försämras.

DRIFTSRAMAR PER NÄMND

Nedan redovisas preliminära driftsramar för nämnderna under perioden 2023-2025. Driftsramarna är preliminära då interna budgetposter kan komma att förändras.

Preliminära driftsramar

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Budget 2022*</i>	<i>Budget 2023</i>	<i>Plan 2024</i>	<i>Plan 2025</i>
Hälso-och sjukvårdsnämnd	4 643	4 710	4 750	4 840
Trafiknämnd	389	409	436	487
Regional utvecklingsnämnd	77	78	78	78
Kulturnämnd	70	73	73	73
Styrelsen för Grimslövs folkhögskola	13	13	13	13
Nämnden för folkhälsa och vårdval	1 254	1 333	1 336	1 336
Regionstyrelsen	698	926	1 145	1 152
Patientnämnden	2	2	2	2
Regionfullmäktige**	7,5	8	8	8
-varav Revisorer**	4,5	5,0	4,5	4,5
Summa	7 154	7 553	7 841	7 989
<i>Förändring jämfört med föregående år</i>		5,6%	3,8%	1,9%

**Budgetram avläst mars 2022 ** OBS! beloppen är före uppräknig av arvoden för 2023*

Förändringar 2023-2025 jämfört med 2022

Förändringar 2023-2025 jämfört med 2022

<i>Belopp i mnkr</i>	2023	2024	2025
Hälso och sjukvårdsnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	30,0	30,0	30,0
Resursförändring	37,0	77,0	167,0
SUMMA	67,0	107,0	197,0
Trafiknämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	0,5	0,5	0,5
Resursförändring	19,3	46,5	97,6
SUMMA	19,8	47,0	98,1
Regional utvecklingsnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	0,5	0,5	0,5
Resursförändring	0,4	0,4	0,0
SUMMA	0,9	0,9	0,5
Kulturnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	0,0	0,0	0,0
Resursförändring	3,3	3,3	3,3
SUMMA	3,3	3,3	3,3
Styrelsen för Grimslövs folkhögskola			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	0,2	0,2	0,2
Resursförändring	0,0	0,0	0,0
SUMMA	0,2	0,2	0,2
Nämnden för folkhälsa och vårdval			
Resursförändring inkl LPIK-uppräknig	78,9	81,9	81,9
SUMMA	78,9	81,9	81,9
RS, RF, patientnämnd			
Kompensation lönerevision (ej avtal 2023-2025)	4,3	4,3	4,3
Resursförändring	153,8	192,8	89,8
Löneavtal 2022-2024*	70,0	170,0	250,0
Uppräkning ram (2023-2024)	0,0	80,0	110,0
SUMMA	228,1	447,1	454,1
SUMMA Förändringar jämfört med 2022	398,2	687,4	835,1

*Löneavtal (2023-2025) fördelas efter utfall till respektive nämnd och år

KAPITERINGSERSÄTTNING TILL VÅRDVAL OCH BARNTANDVÅRD

Vårdersättning Vårdval Kronoberg

Uppräkning för vårdersättning Vårdval Kronoberg görs med 5,9 procent för år 2023 enligt LPIK inklusive läkemedel (SKR:s prognos augusti 2022).

Vårdersättningen 2023 uppgår därmed till följande uttryckt i kronor per listad och år.

Vårdersättning per listad och år

<i>Belopp i kr</i>	
Vårdersättning, 2022	4 840
Uppräkning (LPIK)	286
Vårdersättning, 2023	5 126
Inklusive 2 % momsersättning	5 229

Barntandvårdspeng

Uppräkning av barntandvårdspengen görs med 6,8 procent (LPIK exklusive läkemedel).

Barntandvårdspengen för år 2023 uppgår därmed till följande, uttryckt i kronor per barn och år:

Barntandvårdspeng, kronor per barn och år

	<i>å pris 2022</i>	<i>Uppräkning</i>	<i>å pris 2023</i>
Behandlingsområde 3-23 år	1 559	106	1 665
Områdesansvar 0-2 år	314	21	335
Områdesansvar 3-23 år	196	13	209

INVESTERINGSRAM

Investeringsram 2023-2025

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Budgeterat resultat	-83	-27	251
Avskrivningar	246	264	285
Summa utrymme för självfinansiering av investeringar	163	237	536
Fastigheter och utrustning i samband med fastighetsinvesteringar	679	903	1 249
<i>Varav:</i>			
<i>Beslutade projekt i styrelse/fullmäktige</i>	530	712	1 127
<i>Planerade projekt</i>	23	77	67
<i>Löpande årligen (fastighetsanslag)</i>	75	50	50
<i>Index</i>	51	64	5
Investering MT och övrig utrustning	86	86	96
Investering informationsteknik	44	44	45
Intäktfinansierad verksamhet	35	35	35
Oförutsett	44	44	44
Summa	888	1 112	1 469
Självfinansieringsgrad	18 %	21 %	36 %

Investeringsram och självfinansieringsgrad 2023-2025

Nedan följer en kortfattad redovisning av de investeringsprojekt som planeras för perioden 2023-2025. Inom fastighetsinvesteringsprojekten för politiska beslut ingår även kostnader för utrustning och konst.

Beslutade projekt i styrelse/fullmäktige

- Investeringsbeslut gällande Hjälpmedelscentral och samlat regionarkiv, renoverade och utbyggda lokaler inom Sigfridsområdet (20RGK425-10)
- Investeringsbeslut gällande teknisk försörjning och renovering av hus 1 för barnhabilitering och administrativt plan, Sigfridsområdet (20RGK425-22)
- Investeringsbeslut gällande nybyggnation för rättspsykiatrisk vård (20RGK425-20)
- Nybyggnation akutsjukhus i Råppe, Växjö
- Nybyggnation vårdbyggnad i Ljungby (19RGK1935)
- Parkeringsdäck Ljungby lasarett (19RGK1935)
- CLV- åtgärder enligt plan, exempelvis ombyggnation av Dialysen.

Planerade projekt för styrelsebeslut

I planerade projekt för beslut i regionstyrelsen och regionfullmäktige finns bland annat:

- Renovering av Teleborgs vårdcentral inkl. familjecentral

Löpande årligen (fastighetsanslag)

Avser dels tekniska reinvesteringar i fastigheter, dels mindre ombyggnationer samt verksamhetsanpassningar. Årligt anslag som används inom fastighetschefens delegation enligt flerårig underhållsplan som underlag.

Investering medicinteknik (MT) och övrig utrustning

Utrustningsstrukturen är gammal och i det fortsatta arbetet tillämpas en återinvesteringsplan för den medicintekniska utrustningen. Återanskaffning prioriteras före nyinvestering. Under perioden planeras investeringar vilka alla har gemensamt att stödja verksamhetsutvecklingen i Region Kronoberg.

IT-investeringar

Avser uppgraderingar samt ny- och återinvestering inom områdena:

- IT-infrastruktur
- IT-system

Intäktsfinansierad verksamhet

De planerade investeringar i inventarier, utrustning och mindre verksamhetsanpassningar är 35 mnkr/år för de intäktsfinansierade verksamheterna sammanlagt. De intäktsfinansierade verksamheterna bedömer själva sitt investeringsbehov avseende inventarier och utrustning och finansierar själva sin avskrivningskostnad.

Låneram

Region Kronobergs stora planerade investeringsbehov den kommande femårsperioden ställer krav på att likviditet finns.

För att säkerställa tillgången till likviditet ska regionfullmäktige i samband med beslut om budget även besluta om nyupplåning och refinansiering samt kredit. Medel från överlikviditetsförvaltningen kan tas i anspråk för att finansiera investeringarna, men ett upplåningsbehov kan eventuellt ändå uppstå under 2023. Med anledning av detta beviljar regionfullmäktige under 2023 låneram på 1 500 mnkr samt att den av regionfullmäktige beslutade krediten kvarstår.

Entreprenadindex

Entreprenadindex för byggprojekt har ökat i genomsnitt 15 % från februari 2021 till februari 2022. Detta har påverkat och kommer påverka våra pågående och planerade projekt som beräknas färdigställas 2023-2025. Totalsumman för denna indexpåverkan är uppskattad till cirka 120 mkr.

Utöver kända indexförändringar ser vi risken för ett fortsatt ökad entreprenadindex till följd av Rysslands invasion av Ukraina. Exakt vilka konsekvenser det får är i nuläget svårt att överblicka, men i investeringsbudgeten har ett intervall mellan 40-80 mkr i ökade investeringskostnader på grund av indexhöjningar lagts in.

Totalt uppskattas dessa indexförändringar leda till höja avskrivningskostnaderna motsvarande för 2023 med 2,5 mkr, 2024 med 2,5 mkr (ackumulerat 5 mkr) och 2025 med 0,5 mkr (ackumulerat 5,5 mkr).

**Hållbar
utveckling i
Region
Kronoberg**

HÅLLBAR UTVECKLING I REGION KRONOBERG

Region Kronoberg vill vara en ansvarsfull aktör med höga ambitioner inom hållbarhetsområdet. Regionfullmäktige fastställde under 2019 ett hållbarhetsprogram för Region Kronoberg för perioden 2019-2023. Hållbarhetsprogrammet utgår från FN:s globala mål - Agenda 2030 som syftar till att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikhet och orättvisor i världen, främja fred och rättvisa, skydda planetens naturresurser och lösa klimatkrisen. Hållbarhetsprogrammet sammanfattar de områden Region Kronoberg behöver utveckla för att verksamheten ska ta ytterligare steg mot att bidra till en hållbar utveckling.

En hållbar utveckling tillgodoser alla människors behov och mänskliga rättigheter idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Vårt arbete för en hållbar utveckling vilar på tre ben; social, ekologisk och ekonomisk utveckling. De tre perspektiven är lika viktiga och varandras förutsättningar. Människan är i centrum, ekologin sätter ramarna och en långsiktig ekonomisk hushållning är en förutsättning samt ett medel för hållbar utveckling.

Hållbarhetsprogrammets målsättningar är indelade i fyra fokusområden:

- God livsmiljö och hälsa
- Hållbar organisation och arbetssätt
- Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan
- Hållbar konsumtion och produktion

God livsmiljö och hälsa

Den psykiska ohälsan ökar i Sverige och hälsan är inte jämnt fördelad utan skiljer sig åt mellan olika grupper i befolkningen Region Kronoberg medverkar till att skapa förutsättningar för en god och jämlik hälsa i länet. Sjukvården kan inte ensam lösa ojämlikheten, men kan bättre anpassas till olika gruppers och individers unika behov. Hälso- och sjukvården ska arbeta sjukdomsförebyggande och hälsofrämjande samt vara lättillgänglig för kontakt, bedömning och besök.

För att bidra till en god livsmiljö och hälsa har vi under detta fokusområde även målsättningar om att våra inomhus- och utomhusmiljöer ska vara hälsofrämjande och hållbara. Detta gör vi genom att ta med perspektivet i vår fastighetsförvaltning t.ex. vid val av material och hur vi planerar våra lokaler och vår utomhusmiljö. Vi arbetar även med att minska den negativa påverkan på miljö och hälsa från vår användning av läkemedel och kemikalier.

För att förverkliga Barnkonventionens principer och krav arbetar vi utifrån ”Strategin för att stärka barnets rättigheter i Sverige” inom alla verksamheter där barn är berörda.

Hållbar organisation och arbetssätt

Sverige är ett av världens mest jämlika och jämställda länder men det finns fortsatta utmaningar inom exempelvis ojämlik tillgång till utbildning och sysselsättning mellan grupper i samhället samt inkomst- och hälsoskillnader mellan kvinnor och män. Jämlika och jämställda samhällen där mänskliga rättigheter respekteras är förutsättningar för långsiktigt hållbara samhällen. Region Kronobergs policy och värdegrund utgår från respekt för människan och förståelsen för att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter såsom de beskrivs i FN:s *Allmänna förklaring om mänskliga rättigheter*. Alla som är verksamma inom Region Kronoberg ska respektera, skydda och främja mänskliga rättigheter. Vi arbetar för allas lika värde, jämställdhet, jämlikhet och förbud mot diskriminering.

Region Kronoberg ska vara en attraktiv arbetsgivare med goda utvecklings- och karriärmöjligheter för alla. Vi har som mål att skapa attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser där medarbetare trivs, mår bra och utvecklas i sina yrkesroller. Vi ska sträva efter en nollvision beträffande arbetsrelaterad ohälsa. Alla medarbetare ska kunna förena förvärvsarbete med föräldraskap och socialt liv.

Klimatanpassning och minskad klimatpåverkan

Klimatförändringarna är en av våra största globala utmaningar. I Parisavtalet fastslogs målet att hålla den globala uppvärmningen långt under två grader med ambitionen att den ska stanna vid 1,5 grader. Sverige ligger relativt långt fram i klimatomställning men når inte de nationella mål som satts upp för klimat och miljö.

Region Kronoberg behöver klimatanpassa verksamheten och minska klimatpåverkan. Region Kronoberg har stor klimatpåverkan från till exempel vår förbrukning av livsmedel och förbrukningsvaror, arbetspendling, tjänsteresor, kollektivtrafik och energianvändning. Klimatanpassning innebär till att vi behöver anpassa oss till ett förändrat klimat och säkra hälso- och sjukvården mot risker med till exempel värmeböljor, elbortfall, översvämningar och infektioner.

För att minska klimatpåverkan är det ett viktigt arbete är att minska utsläppen av växthusgaser med fossilt ursprung. Därför har vi mål om att samtliga fordon i vår fordonsflotta ska kunna köras på förnybara bränslen och att fossila koldioxidutsläpp ska minska från våra tjänsteresor och godstransporter.

Region Kronoberg arbetar ständigt med energioptimering av våra fastigheter. I hållbarhetsprogrammet har vi även mål om att öka andelen egenproducerad förnybar energi.

Hållbar konsumtion och produktion

Hållbar konsumtion och produktion är det mål i Agenda 2030 där Sverige ligger sämst till. De svenska konsumtionsbaserade utsläppen, från både svenska och importerade produkter och tjänster, är ungefär 11 ton per person varje år. För att nå klimatomålet måste de sänkas till mellan ett till två ton.

Konsumtion och produktion av varor och tjänster medför utöver klimatpåverkan även stor miljöpåverkan, globalt och lokalt, till exempel användning av naturresurser, uppkomst av stora volymer avfall, påverkan på biologisk mångfald samt användning och spridning av kemikalier.

Ett viktigt verktyg för en hållbar konsumtion och produktion är upphandling och Region Kronoberg ställer därför miljö- och hållbarhetskrav på produkter och tjänster. Många av de produkter som köps in tillverkas i länder med utbredd fattigdom, där det förekommer brott mot mänskliga rättigheter. Samtliga regioner i Sverige ställer därför krav i upphandlingar enligt en gemensam uppförandekod för etiskt och socialt ansvarstagande. Det kan till exempel handla om lika rättigheter, barns rättigheter, bättre arbetsvillkor, arbetsmiljö, tillgänglighet eller mindre miljöpåverkan.

Livsmedel, mat och måltider påverkar alla tre hållbarhetsaspekterna och är viktiga redskap i regionens hållbarhetsarbete. I hållbarhetsprogrammet har vi bland annat målsättningar om hög andel ekologiska livsmedel, minskat matsvinn samt att vi ska utveckla ett systematiskt arbete med personcentrerade måltider.

Eftersom finanssektorn har stor indirekt påverkan på klimat är det viktigt att det redan påbörjade arbetet med att minska klimatpåverkan från våra aktiefonder och investeringar fortsätter.

Regionfullmäktige fastställde §96/2019 Hållbarhetsprogram för Region Kronoberg 2019-2023 och gav regionstyrelsen i uppdrag att fastställa en årlig genomförandeplan. Hållbarhetsprogrammet utgår från Agenda 2030, med fokus på de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekologiska, den sociala och

den ekonomiska. Eftersom programperioden går mot sitt slut föreslås att hållbarhetsprogrammet revideras och ett nytt program tas fram för åren 2024 – 2028 (eventuellt med sikte på 2030).

Föreslås att det reviderade programmet, liksom nuvarande hållbarhetsprogram, ska ge en samlad beskrivning av hur Region Kronobergs verksamheter ska arbeta för en hållbar utveckling i linje med Agenda 2030, FN:s globala mål för hållbarhet samt nationella och regionala mål.

Målsättningen är att arbetet mot målen i ett reviderat hållbarhetsprogram ska bidra till att hållbarhet ska genomsyra verksamheterna i ännu högre grad.

För att samordna och styra arbetet föreslås att årliga genomförandeplaner tas fram i likhet med styrning av nuvarande program. En viktig framgångsfaktor för programmets genomförande är att målen implementeras i verksamhetsplaner och budget på olika nivåer.

Uppdrag

Uppdrag	Tidplan	Ansvarig
Fastställa och följa upp genomförandeplan 2023 för Hållbarhetsprogrammet	2023	RS
Revidera och ta fram förslag på nytt hållbarhetsprogram för perioden 2024-2028. <i>Arbetet med hållbarhetsprogrammet ska årligen samordnas med budgetprocessen</i>	2023	RS

BILAGOR

Plats för eventuella bilagor

